

Landverraders

Inleiding

Landverraad is een der afschuwelijkste misdrijven, welke men op Gods aardbodem kent.
Gelijk te stellen met roofmoord — „met-voorbedachten-rade” — en evenals deze als regel met hetzelfde laaghartige oogmerk, n.l. het verkrijgen van geldelijk gewin, bedreven.
Wie dit misdrijf begaat, is naar eeuwenoude rechtsovertuiging des doods schuldig.
En terecht, want de landverrader benadeelt niet alleen de belangen van zijn Vaderland, doch hij is ook veelal de directe oorzaak van dood of vernedering van talloozen zijner volksgenooten.
Een misdadiger dus in het groot, een boef van de ergste soort.
Hieruit volgt, dat men alvorens een ander van landverraad te betichten, zich terdege rekenschap moet geven van den ernst en de draagwijdte zijner beschuldiging en dat zonder overtuigende bewijzen deze beschuldiging nimmer mag worden uitgesproken.
Verzuimt men dit en rooft men de eer van zijn naaste uitsluitend en alleen op grond van het feit, dat deze een ander inzicht heeft in de belangen des lands, zoo is men een eerroover en reikt zichzelven een brevet van karakterloosheid en misdadigheid uit. Het is diep te betreuren, dat een belangrijk deel onzer volksgenooten zich voor een dergelijk verachtelijk en karakterloos bedrijf leent en tegen eigen diepste overtuiging in de heiligste gevoelens van andere Nederlanders zonder ophouden schendt.
In de klare taal van den rasechten journalist

geeft Max Blokzijl in deze brochure zijn oordeel over de lieden, die deze eerroof zonder eenig gewetensbezwaar plegen en daarbij zichzelf de lauwerkrans van het ware Nederlanderschap op het hoofd wagen te zetten.
Daarnaast schetst Blokzijl, zonder een blad voor den mond te nemen, de situatie hier te lande, zooals hij die na een afwezigheid van 25 jaar in den vreemde vond.
In het land, waar hij als correspondent van een onzer grootste dagbladen zoo lang heeft gewoond, n.l. in Duitschland, had hij reeds lang geleden de Nederlanders in één organisatie vereenigd en eendracht zien groeien waar vroeger de grootste verdeeldheid heerschte.
Teruggekeerd in het Vaderland trof hij ons eens zoo nuchtere volk aan in een toestand van geestelijke verdwazing, welke het een inzicht in de werkelijke verhoudingen en in de waarachtige Nederlandsche belangen onmogelijk maakte en het aan de meest onzinnige verhalen en aan de onwaarschijnlijkste geruchten geloof deed schenken.
Zonder zich een oogenblik te bedenken, heeft hij zich toen aan den arbeid gezet om door middel van pers en radio ons volk op de juiste wijze voor te lichten over de groote dingen, welke thans om ons heen en bij ons geschieden.
Enkele zijner radiolezingen, in de laatste maanden gehouden, vindt men hier gebundeld. Het is mijn innige overtuiging dat iedere oprechte Nederlander, die van Blokzijl's sober en eenvoudig relaas zonder vooringenomenheid kennis durft te nemen, zich voor zijn dwaze haatgevoelens zal schamen en zich zonder verwijl zal opmaken om mede te strijden voor de nieuwe toekomst, welke Nederland in het Nieuwe Europa wacht.

N. OOSTERBAAN.

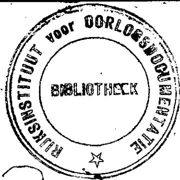
LANDVERRADERS!

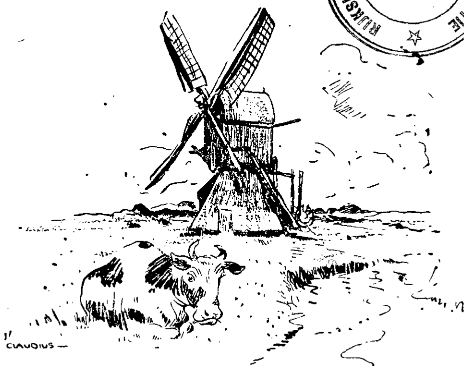
DOOR

MAX BLOKZIJL

De thuiskomst

Toen ik eenige maanden geleden de wereldstad Berlijn verliet, na er bijna 25 jaren onafgebroken te hebben gewoond, en naar Amsterdam terugkeerde, waar ik in het jaar 1903 aan de redactie van het „Algemeen Handelsblad" mijn journalistieke loopbaan begon, ging voor mij een wensch in vervulling, die ik al jaren lang gekoesterd had: de wensch om eindelijk weer, na meer dan dertig jaar omzwervingen in het buitenland, naar het vaderland terug te keeren en temidden van mijn landgenooten te mogen leven en werken. Zeggen we maar eerlijk: het was heimwee.
Ik woonde nog geen week in Nederland, toen één van mijn oude trouwe vrienden me kwam opzoeken en ongeveer het volgende tegen me zei: „Man, ik wil je niet dadelijk ontmoedigen, maar ik geloof, dat het toch beter is, als ik je maar direct de waarheid zeg. Je zult Nederland, door den korten oorlog maar weinig beschadigd, wel zoo ongeveer terugvinden als je het indertijd verlaten hebt. Het is nog altijd het prachtige lage land met zijn eindelooze vergezichten, zijn blanke duinen en den wijden blik over de Noordzee van Nederland. De steden hebben nieuwe frissche woonwijken gekregen, de architecten hebben vaak mooi werk gedaan. Onze bosschen, onze weiden met het vette vee en onze heide zijn er nog. Dat is alles waar. Het volk van Nederland echter zal je niet meer herkennen. Het heeft nare jaren achter den rug, het heeft verleden jaar een afschuwelijken schok ge-

Het prachtige wijde Hollandsche landschap is nog precies zoo als vroeger......

kregen, en nu lijkt het wel, alsof het overgroote deel van onze landgenooten volkomen de kluts kwijt is, alsof alle gezond verstand uit deze menschen is geweken en de slechte leermeester „haat" de massa regeert. Kijk maar eens goed om je heen, praat met de menschen, waag het vooral eens te zeggen, dat je uit Duitschland komt en het Duitsche volk hebt leeren hoogachten, voeg er aan toe, dat het nieuwe Duitsche Rijk op velerlei gebied enorm heeft gepresteerd. Waag dat eens — dan zul je wat beleven! Neen, met de meeste Nederlanders is op het oogenblik geen land meer te bezeilen. Wil je niet huilen met de wolven in het bosch, dan doe je heusch verstandiger, je koffers weer gauw te pakken en naar Berlijn terug te gaan."
Zoo sprak mijn ouwe, getrouwe vriend.
Ik deed, zooals hij mij had gezegd. Ik wond er geen doekjes om.

Mijn beroep brengt nu eenmaal met zich, dat ik veel in het openbaar moet zeggen, wat anderen voor zich kunnen houden. Onze Hilversumsche zender golfde bovendien acht praatjes, die ik over Duitschland hield, naar vele Nederlandsche huiskamers. En nu brak een stormpje over mijn arme hoofd los. Ik zeg: een storm*pje*, want zoo heel erg was het nu ook weer niet. En de eerlijkheid gebiedt te bekennen, dat ook sympathieke brieven en gesprekken door deze openlijke bekentenissen in pers en radio werden uitgelokt.

Door haat verblind?

Maar 't is waar: wat mijn ouwe vriend gezegd had en wat daarna vele oude en nieuwe kennissen me bevestigden, werd toch wel even door de practijk onderstreept. Na een paar weken begon ik te gelooven, dat ze gelijk hadden en dat ik niet naar mijn oude vaderland met zijn sympathieke, solide, eerlijke bevolking was teruggekeerd, maar naar een groote verzameling van volkomen verdwaasde, door haat en teleurstelling verblinde en voor elk zot gerucht vatbare menschen zonder stuur, zonder eigen oordeel, zonder eenig begrip van de werkelijkheid.
Het zou nu 't gemakkelijkst zijn geweest, me daar maar in te schikken, het als een blijkbaar onvermijdelijk gevolg van oorlog en sociale omwenteling te beschouwen en te wachten, mezelf en de mijnen aan al die bittere dingen te onttrekken en een soort kluizenaarsleven te beginnen. Ik ben blij, dat ik niet zulk een besluit heb genomen. Want ik ben alweer weken lang tot een andere ontdekking gekomen. Dat ik u deze ontdekking wil meedeelen, beteekent niet, dat ik zoo verwaand ben te meenen, dat ik meer menschenkennis heb dan mijn goede oude vriend van zooeven en de vele oude en nieuwe kennissen, die de dingen even zwart zien als hij. Mijn ontdekking berust alleen maar op de toevallige omstandigheid, dat ik zoo eindeloos lang uit Nederland ben weggeweest en dat daarom hier, bij mijn terugkeer, veel mij opvalt, wat door hen, die altijd temidden van hun landgenooten zijn gebleven, niet zoo scherp wordt gezien. Dat is een doodgewoon algemeen verschijnsel, dat overal in de wereld is waar te nemen en gemakkelijk genoeg te verklaren. Ik deed in Berlijn precies dezelfde ervaring op, toen ik er een jaar of tien gewoond had. Toen moest ik het n.l. van bezoeken van landgenooten uit het vaderland hebben. Die zagen in Berlijn onmiddellijk al het voor Nederlanders vreemde en interessante, en ik had niets te

doen dan naar hun opmerkingen te luisteren, naar huis te gaan en dat alles in één of meer krantenartikeltjes te verwerken. Zelf had ik het niet gezien. Het was me alles te veel vertrouwd.
Zoo gaat het mij nu, omgekeerd, in Nederland.
En ik zie de verhoudingen nu anders.
Ik zie de dingen zoo, dat het niet waar is, dat de groote meerderheid van mijn landgenooten, om 't maar eens kras te zeggen, door haat verblind is en niet meer in staat gezond te denken. Ik geloof er niets van, dat dat zoo is. Ik ben er echter nu langzamerhand achter gekomen, dat deze stemming van haat, goedgeloovigheid en lijdelijk verzet kunstmatig wordt gekweekt door nog altijd machtige groepen van menschen, die om één of andere, meestal erg kleine en egoïstische reden van het groote, wat er om ons heen gebeurt, niets moeten hebben en nu alles doen, wat ze kunnen, om het gezond verstand en het nuchtere inzicht der massa te benevelen. Deze groepen van nog altijd invloedrijke menschen hoef ik niet nader aan te duiden. Men weet wel, wie ik bedoel. Men hoeft alleen maar te letten op een reeks verordeningen, die den laatsten tijd zijn uitgevaardigd, om direct te weten, waar de slechte vaderlanders zitten, die bang zijn straks hun machtsposities te verliezen, als wij allen ziende zijn geworden en van hun leiding en voorlichting niets meer moeten hebben.

Betere voorlichting

Een enkel voorbeeld: het journalistenbesluit van Zaterdag 3 Mei j.l. Ik weet niet, wat het Nederlandsche volk van dit geweldig belangrijke besluit zal zeggen. Het is voor leeken op persgebied zeker nog wat onoverzichtelijk, vooral wat zijn consequenties aangaat. Maar de mannen en vrouwen van het vak zelf, en al die andere beroepsgroepenleiders, die met de pers te doen hebben, al die groepen vooral, die ik zooeven bedoelde en die nog zoo gevaarlijk zijn, omdat ze de komende volksgemeenschap trachten te verhinderen, die zullen bij de eerste lezing wel degelijk en drommels goed begrepen hebben, wat dit journalistenbesluit beteekent en welke wegen het nieuwe Nederland inslaat met het keiharde voornemen, geen stap meer terug te wijken.
Van 4 Mei af, zal men in Nederlandsche bladen niet meer critiekloos de onzinnige oorlogspropaganda afgedrukt zien, die ons nog altijd door een kliek zeer domme menschen in Londen wordt opgedrongen en die dan hier in Nederland door zekere kringen zeer welbewust en met een speculeeren op goedkoope

tijdelijke gevoelens, die op zichzelf heel begrijpelijk, zij het ook erg onverstandig, zijn, wordt doorgegeven. Ik wil er een enkel voorbeeld van aanhalen, een voorbeeld uit honderden! Toen de Grieksche en Britsche troepen in Midden-Griekenland voor de Duitschers op de vlucht moesten slaan, drukten zekere Nederlandsche bladen met vette letters een Engelsche lezing af, volgens welke de Duitschers geweldige troepenmassa's in den strijd moesten werpen, die door de tegenpartij eenvoudig weggemaaid zouden zijn en dat de Duitschers reeds 75.000 man verloren zouden hebben. Als hyena's hebben de negativisten in Nederland zich op dit bericht geworpen. Ha! 75.000 dooden en gewonden aan Duitsche zijde. Welk een glorieuze Britsche overwinning. — Wie werkelijk even nuchter nadacht, moest zich de volgende vraag stellen: de Duitschers rukken op, de Britten maken rechtsomkeert en vluchten. De dooden en de zwaar gewonden blijven op de slagvelden liggen. Wie vindt ze? Hij die oprukt of hij die vlucht? Natuurlijk hij die oprukt. Maar dat zijn in dit geval de Duitschers geweest. De Engelschen en de Grieken, de Nieuw-Zeelanders en de Australiërs kunnen ten hoogste, als ze daartoe nog tijd vinden, appèls houden en nagaan, welke verliezen ze zèlf hebben geleden. Maar hoe, in

's hemels naam, kunnen ze de verliezen van de...... Duitschers tellen?
Dat zegt je gezond verstand, en zoo is het natuurlijk ook.
En wat hoorden we uit den mond van den Führer zelf? De totale verliezen der Duitsche weermacht, niet in één slag of in één pas in Griekenland, maar in de geheele veldtocht in den Balkan, bedragen aan dooden, gewonden en vermisten nog geen 5½ duizend man!
Vele misleide Nederlanders hoor ik zeggen: dat zijn Duitsche reclamegetallen, die ik niet geloof. En daarbij denken ze alweer niet, dat het een gevaarlijke dwaasheid zou zijn, de *eigen* verliezen te verkleinen, omdat immers de eigen troepen, die tamelijk nauwkeurig kunnen controleeren en een leugenachtige opsomming het moreel van den troep zou ondermijnen, terwijl de tegenpartij er juist belang bij had, de Duitsche verliezen te vertienvoudigen om haar *eigen* troepen daarmee moed in te spreken.
Maar het goede Nederlandsche volk laat zich rustig verlakken door de heeren voorlichters en fluisteraars en grinnikt van vreugde over de geweldige Duitsche verliezen. Wat bewijst dit alles? Dat er een eerlijke voorlichting moet komen, waarin de menschen zonder eenigen twijfel gaan gelooven, als ze straks zien, dat die op waarheid berust en door de naakte feiten bevestigd wordt. En is die eerlijke voorlichting er eenmaal, dan zal men eens wat beleven in Nederland. Dan zullen de ophitsers en de haatzaaiers gaan merken,

„En heb je al gehoord".
Weest toch verstandig en doet niet langer mee aan die stomme oudewijven-klets. U vernedert er zich zelf mede!

dat ze volstrekt niet de massa achter zich hebben en de heeren van de Londensche radio zullen hun nare werk er aan geven en mee gaan helpen puin opruimen. -

De Nederlander is niet dom!

Het is wel aan te nemen, dat het Nederlandsche publiek niet van vandaag op morgen tot de ontdekking zal komen, dat het op misdadige wijze om tuin is geleid. Maar dat inzicht zal toch sneller komen, dan men denkt. En dan zal men ontdekken, dat het aantal ziekelijke droomers of bewuste misleiders en ophitsers veel kleiner is, dan men op 't oogenblik nog als een axioma, als een vaststaand feit aanneemt. De Nederlander in het algemeen is om den drommel niet dom, maar begrijpt sneller en beter, dan vele andere volken. Om de dingen goed te begrijpen heeft hij echter goed nieuwsmateriaal noodig. Men moet hem volledig, uitvoerig en naar waarheid inlichten, geen berichten onthouden omdat zekere kringen er belang bij hebben, die te verzwijgen; en geen verhoudingen van krachten opzettelijk verkeerd voorstellen om te verhinderen, dat hij als gevolgen juist kan gaan inzien.
De nieuwe perswet zal daartoe wonderen doen. Dat mag ik als man van 't vak der publiciteit toch zeker wel wagen te voorspellen.
Daarom ben ik zoo vrij, mijn ouden trouwen vriend te antwoorden:
„Eerst dacht ik waarachtig, dat je gelijk had, en ik heb wel degelijk lust gehad m'n koffers te pakken en naar Berlijn terug te keeren. Maar nu ik als buitenstaander m'n oogen en ooren eens goed den kost heb gegeven, nu ben ik tot een andere conclusie gekomen: Ik blijf En ik zal straks beleven, dat je ongelijk hebt gehad en dat ons Nederlandsche volk zal blijken te zijn, wat het altijd is geweest: nuchter, maar waarheidslievend en waard om er alles voor over te hebben!"

De nuchtere waarheid

In mijn politieke weekpraatjes wil ik er daarom naar streven, de dingen, die zich tusschen twee praatjes hebben afgespeeld, met de luisteraars te zien in het licht der volle, nuchtere waarheid. Juist het feit, dat ik van buiten kom en niet verwikkeld ben in de tegenstellingen van menschen en zaken in ons vaderland; juist de omstandigheid, dat ik een groot deel

van mijn leven heb doorgebracht in dat groote Duitsche Rijk, dat de leiding in het nieuwe Europa op zich wil gaan nemen, maakt het mij mogelijk, de groote lijnen te zien en niet door het kleine te worden afgeleid.
Ik begrijp en acht de gevoelens van kringen in Nederland, die voorloopig verbitterd zijn en niet geneigd, om andere gedachten in zich op te nemen. Hiermee bedoel ik niet de egoisten, die angst hebben voor hun baantje en hun invloed. Maar ik bedoel hen, die, onschuldig, veel hebben verloren, hun vaders, hun zoons, hun huis, of die hun kinderen of hun broodgevers daarginds weten, aan de andere zijde, in levensgevaar. Deze zwaar beproefde menschen zullen de laatsten zijn, die zich van de harde werkelijkheid en van een betere toekomst zullen willen laten overtuigen. Ten slotte echter zullen we ook met hen in één rij staan en we willen een eereplaats voor hen open houden. Er is mij veel aan gelegen, met u op een zoo mogelijk vertrouwelijken voet te komen. We willen toch wederzijdsch, u en ik, een eerlijke poging doen om de waarheid te benaderen. Daartoe is noodig, dat we vertrouwelijk spreken en elkaar op den duur niet meer vreemd zijn. Regelmatig pleeg ik u te vertellen, hoe ik in lange jaren het Duitsche volk heb beleefd en *hoe* Duitschland er *tegenwoordig* uitziet. Ik vertel u dat op grond van eigen ervaring, ik noem man en paard en verzwijg ook niet, als ik daarginds eens iets minder naar mijn smaak vond. Aan dat recept zal ik me ook in de toekomst houden. De feiten zullen straks bewijzen, dat ik u de volle waarheid heb voorgezet. Maar ik mag nu al niet verzwijgen, dat ik een beetje teleurgesteld ben over de hier in Nederland heerschende stemming, die, naar u allen maar al te goed bekend is, er toe neigt, de waarheid, als die ten gunste van Duitschland kan worden uitgelegd, eenvoudig niet te *willen* gelooven. Ook niet als die den Nederlander door een landgenoot en ooggetuige wordt voorgezet. Ik kan daaruit alleen maar de conclusie trekken, dat mij niets anders overblijft dan volhouden, — mij beroepend op de onveranderlijke juistheid van het spreekwoord, dat de aanhouder wint!

Nederlanders-in-den-vreemde

Ik zei u al eens, dat ik pas eenige maanden in Nederland verblijf houd, na ruim 23 jaren onafgebroken in Berlijn, in het brandpunt van de groote politieke ontwikkelingen, te hebben gewoond. Vandaag heb ik er een bijzondere bedoeling mee, als

ik daar nog eens op wijs. Het is namelijk een bekend feit dat menschen, die lang in het buitenland leven (en dat geldt voor alle nationaliteiten) langzamerhand de nationale fouten van hun eigen volk steeds minder zien, doch daarentegen de nationale deugden door een vergrootglas. Daarbij komt dan nog een dosis heimwee, en het eindresultaat is altijd weer, dat ook de Nederlander in den vreemde langzaam maar zeker een nationalist wordt. Met uitzondering van zekere type's, die zich juist omgekeerd een beetje schamen, zich als Nederlander te bekennen, graag den indruk maken, Engelschman of Fransoos te zijn, en in het buitenland met een boog om Nederlanders heengaan, die hun taal spreken en met een *grooten* boog, als die taal niet bepaald een „fijn" dialect verraadt. Maar over zulke figuren wil ik het niet hebben. Het gaat er mij maar om, hier te constateeren, dat onze Nederlanders in den vreemde over het algemeen veel meer voelen en ook veel meer over hebben voor nationale zaken dan de massa der landgenooten, die lekker in Nederland *gebleven* zijn. En nu is het koddige van de zaak, dat deze Nederlanders-in-den-vreemde, tot wie ik mij nog altijd reken, naar het vaderland teruggekeerd, tot hun niet geringe verbazing moeten merken, dat zij *heelemaal* geen goede, echte Nederlanders zijn, ook al hebben ze tien en twintig jaren lang hun eigen Nederlandsche vereenigingen in den vreemde gesteund, mee geholpen cursussen op te richten, om hun kinderen de moedertaal te leeren, bonden gesticht, die eigen Hollandsche bladen uitgaven en veel geld en veel vrijen tijd voor hun vaderland over gehad.

De „echte" vaderlanders

Ze merken nu opeens, dat de *echte* Nederlanders in *Nederland* zitten. Dat men *plotseling* echt Nederlander kan zijn, en op zijn medelandgenooten verachtelijk mag neerzien, ook al is men zeventig jaar geworden en heeft daarvan negen en zestig jaren lang niets voor zijn land en zijn volk gedaan, maar er alleen ten eigen bate profijt van getrokken. Je kunt als schooljongen al toonen een waschecht Nederlander te zijn, door alle jaartallen uit den 80-jarigen oorlog uit je hoofd te leeren, al heb je overigens nog zoo 't land aan jaartallen. En als je toch bezig bent uit 't hoofd te leeren, neem er dan nog een paar zinnen bij. Bijvoorbeeld: „Engeland wint altijd den laatsten slag." „De Duitschers overwinnen zich dood." „In het nationaal-socialisme

beginnen zich al ernstige barsten te vertoonen". „Liever dood dan slaaf." „Militair mogen de Duitschers onoverwinnelijk zijn, maar economisch zullen ze het onderspit delven." „De Duitschers zijn den oorlog *begonnen* (dit moet vlug worden gezegd, voordat men zich gaat herinneren, dat 't juist andersom was). Roosevelt zal hem beëindigen." „Amerika heeft onuitputtelijke hulpbronnen." „Het gaat weer net als in den wereldoorlog." „De Nederlander is klein in het positieve, maar groot in het verzet." *Elke zin is honderd maal uit te schrijven.*

Een dagbladredacteur kan snel „echt Nederlander" worden. Daartoe is slechts noodig, dat hij voor Engeland gunstig schijnende berichten op de voorpagina zet met een vet randje er omheen en op het binnenblad een rijk geïllustreerd artikel over de Fransche overheersching en hoe de Hollanders de gehate troepen van Napoleon het land uitjoegen.

Een boekhandelaar kan onmiddellijk het brevet „echt Nederlander" halen. Het is voldoende, dat hij zijn uitstalkast onopvallend boordevol zet met boeken over onze vrijheidsoorlogen, onze vrijheidshelden, onze dichters en schilders uit de 17e eeuw „onze gouden eeuw", „Het leven van Willem den Zwijger", groote mannen en tijden, die de echte Nederlander nu oproept, inplaats van hen na te streven.

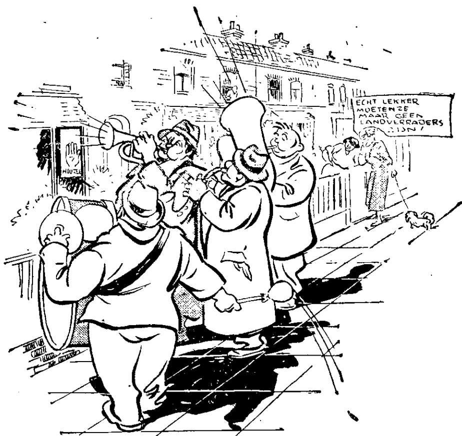
Echte Nederlanders zijn menschen, die sinds den 10en Mei van verleden jaar, of eenige jaren vroeger al, plotseling den mond vol hebben van echt Nederlandsche eigenschappen als vrijheid der persoonlijkheid en nationale verdraagzaamheid, ofschoon ze in de practijk van het dagelijksch leven de onverdraagzaamheid zelve zijn geworden en de persoonlijke vrijheid alleen maar voor eigen gemak en voordeel uitleggen. Echte Nederlanders hamsteren ten koste van hun arme landgenooten. Ik zou ze eens en voor al „Nationaal-egoïsten" willen noemen; leden van de N.E.B. de Nat. Egoïst. Beweging.

Echt-Nederlander, aldus vertelt men mij, ben je, als je de ruiten ingooit bij politieke tegenstanders, zoolang die nog een kleine minderheid vormen. Echt-Nederlander ben je, als je voordeelen, die ook en vooral dank zij de actie van die kleine minderheid worden verkregen, lekker niet op prijs stelt. Zoo bijv. wat de afschaffing van het beruchte rijwielplaatje aangaat. De echte Nederlander blijft het dragen, uit protest; dat hij er jarenlang op heeft gescholden, is nu vergeten. Het rijwielplaatje blijven dragen beteekent: een dappere bekentenis, dat je ergens *tegen*

bent en dat je zekere medemenschen wilt ergeren. Feitelijk zou je ze nog meer moeten ergeren, door ook de belasting nog verder en nu vrijwillig, te betalen. Maar waarom? Aan het plaatje ergeren ze zich al genoeg.

Alleen maar ergens „tegen"!

Ja, de goede. de echte Nederlander is ergens *tegen*. Den heelen dag is hij er tegen. Men wil hem nieuwe ideeën, nieuwe overtuigingen brengen, die elders in de wereld onder groote volken nieuwen levensmoed hebben gebracht. Maar hij is er *tegen*. Want hij is een echte Nederlander en geen landverrader. Om vooral niet door te gaan voor iemand, die er niet tegen is, draagt hij bijv. een rood-wit-blauw speldje Dat heeft het voordeel, dat men direct midden in Nederland voor een Nederlander wordt aangezien en niet voor een Eskimo of een Zoeloekaffer.
Wat hebben we ons in het buitenland niet ingespannen om goede Nederlanders te worden. Elken Zondag trokken de mijnwerkers, de melkers, de middenstanders, de boerenknechts van Hollandsche nationaliteit in Duitschland er op uit om leden voor hun vereenigingen te winnen, om ouders te overtuigen, dat ze hun kinderen naar Nederlandsche cursussen moesten sturen; en zelf zaten ze nog op de schoolbanken om hun moedertaal niet te verleeren en hun vaderlandsche liederen te oefenen.
Hoeveel eenvoudiger en genialer hadden ze binnen weinige weken, ja in één dag echte Nederlanders kunnen worden.
Echte Nederlanders geven een gulden aan straatmuzikanten om een uur lang voor de deur van een politieken tegenstander een lied te spelen, waarvan ze hopen, dat het dien tegenstander ergert. Echte Nederlanders kijken dagelijks de legerberichten na. Zijn die gunstig voor Duitschland, dan zeggen ze tegen moeder de vrouw: „In principe ben ik niet tegen Duitschland en tegen het Duitsche nationaal-socialisme. De oude tijd mag in geen geval terugkeeren. Daarom heb ik er al lang aan gedacht in overweging te nemen of het niet raadzaam is verbinding te zoeken met een rustige, verstandige beweging, die het nieuwe wil. Ik denk hierbij aan Nationaal Front, dat me volstrekt niet onsympathiek is".
Zijn den volgenden dag kleine Engelsche successen te melden, dan zegt dezelfde echte Nederlander: „Voor het nieuwe ben ik eventueel te vinden, maar eerst moeten alle Duitschers eruit zijn. En dan zullen we met zekere menschen hier afrekenen. Maar

mocht het met de Engelschen toch misloopen, dan nog liever een overheersching van de Duitschers dan een regeering van de N.S.B. Dat is mijn meening — en die steek ik niet onder stoelen of banken. Voorloopig hang ik een Nederlandschen soldatenknoop aan m'n lapèl. En als dat ook verboden wordt — dan heb ik nog genoeg knoopen aan zeker strak gespannen kleedingstuk, dat tenminste ook ergens tegen is. Zoo eenvoudig is het om een echte Nederlander te zijn. Het is voldoende, dat je 's avonds, als het goed donker is, dreigementen krabbelt op de huisdeur van je politieken tegenstander, of dat je hem ongeteekende brieven stuurt van een inhoud, dien je niet voor duizend gulden als je eigen maaksel in het openbaar zoudt voorlezen. Je hoeft zelf geen

Tromp of De Ruyter of een Watergeus te zijn; het is al voldoende, als je een boek over hen koopt en dat zichtbaar in je kamer legt, als je bezoek krijgt van andere echte Nederlanders. Je kunt je vaderlandsliefde bewijzen door jarenlange vrienden, van wie je meent, dat ze voor de z.g. „nieuwe orde" zijn, in het openbaar te negeeren en in gezelschap kwaad van hen te spreken.
Het is zoo eenvoudig een echt Nederlander te zijn. Je hoeft maar klakkeloos alles te gelooven, wat van Britsche en Amerikaansche zijde komt en verachtelijk te lachen om alles, wat de Duitschers of de Italianen berichten. Als je dan merkt, dat de feiten de Britten in het ongelijk stellen, dan vergeet je dat prompt en geloof je bij voorbaat aan de emigrantenfantasie van den volgenden dag.
Wil je een echte Nederlander zijn, dan draag je je kinderen op, in de klas niet te praten met kleuters uit gezinnen van onechte Nederlanders. (Onechte Nederlanders zijn Nederlanders, die de toekomst van land en volk anders zien, daar goed en bloed voor over hebben en niet bang zijn om door een tijd van smaad en beproevingen heen te gaan). Met zulke onechte Nederlanders zullen de echte Nederlanders later afrekenen. „Na dezen tijd komt een andere tijd", gelijk gisteren in den trein van Den Haag naar Amsterdam mij een echte Nederlander, aan een rood-wit-blauw speldje te herkennen, met hartstocht toeriep. Ik beaamde dat, want het is een natuurverschijnsel. Maar ik voelde me erg klein.
In elk geval heb ik al veel geleerd. Ik weet nu, wat een echt-Nederlandsche Nederlander is en hoe men dat moet demonstreeren. Het is veel makkelijker, dan ik vermoed had en het kost niets. Bovendien is het zeer aantrekkelijk voor menschen, die niet aan een te veel aan persoonlijken moed lijden. Want voorloopig ben je zeker, als echt-Nederlander op den openbaren weg veel menschen op je zij te hebben. Dat is een heele steun.
Vervelend en minder ongevaarlijk wordt het pas, als de legerberichten dezen zomer steeds ongunstiger voor de Britten gaan worden. En daar ziet het wel naar uit. Van de 90 millioen Duitschers zijn er zeker 10 millioen zwaar gewapend en de beste soldaten ter wereld, onder de beste leiders, die ze maar kunnen wenschen. Als ze ooit naar Engeland komen, dan komen ze *gezamenlijk* en brengen ze zelf alles mee, wat men in Londen graag over de Duitsche strategie zou willen weten.
Tegen dien tijd zullen mijn echte Nederlanders met hun echt-

genooten nog eens ernstig gaan beraadslagen, of niet toch de tijd is gekomen om een gematigde beweging van de nieuwe orde te polsen en zekere vrienden van vroeger weer te gaan groeten. Niet *hartelijk,* natuurlijk, voorloopig koel, omdat je nooit kunt weten, of je niet met opportunisten en baantjesjagers te doen hebt, die zich alleen maar vroeg hebben aangesloten, omdat ze niets te verliezen hadden en een laag nummer willen hebben en met wie iemand, die eerlijk bekent zich te hebben vergist en de dingen nu beter in te zien, niet maar zoo dadelijk weer kan omgaan. Het is geen schande om ongelijk te bekennen. O, zoo.

Er zijn ook anderen

Gelukkig zijn er veel minder onvervalscht echte Nederlanders met speld en rijwielplaatje, dan uit wat ik u waagde te vertellen wellicht zou worden afgeleid. Ik hoop zelfs, dat ze óók maar een minderheid vormen. Maar ze vallen erg op en daarom lijken ze zoo talrijk.

Sarcastisch, maar waar

Onder de zeer vele brieven, die ik naar aanleiding van mijn spreken voor de radio mocht ontvangen, was er ook een van een predikant, die mij aan het slot van zijn opmerkingen schreef: „U was Maandagavond wáár, — maar erg sarcastisch. Ik kan dat begrijpen, gezien de hartstocht en verdwazing van den doorsnee-mensch, dus ook den Nederlander, in dezen tijd."
Ja, dominee, men kan sarcastisch worden, als men die verdwazing om zich heen waarneemt. Maar ik blijf erbij, ofschoon men mij daar in een anderen brief alweer een zacht verwijt van heeft gemaakt, dat het een kleine ophitsende minderheid in ons volk is, die niet zonder handigheid de groote massa, die door het zoo plotseling opschrikken uit een eindeloos schijnende periode van rust en welstand tijdelijk den kluts wat is kwijtgeraakt, weet om den tuin te leiden en met onware berichten en geruchten in onrust weet te houden. Dat die bewuste actie van de hitskliek voorloopig eenig succes heeft — het ware struisvogelpolitiek dat te willen wegpraten! — is uiterst makkelijk te verklaren. Immers, men gaat daarbij uit van de zeer begrijpelijke wensch van al die landgenooten, die het met of zonder eigen verdienste tot macht en welstand hadden gebracht, dat „het oude" moge terugkeeren, en dat dit alleen maar afhangt van de vraag, welke partij den oorlog [illegible]

het deze menschen daarbij werkelijk om groote idealen, om vrijheid van den mensch, om democratie, en meer van dat alles zou gaan, ik ben zoo vrij, daar niets van te gelooven. Was dat wel het geval, dan moet men onmiddellijk de vraag stellen, waarom zij er dan niet tegen hebben geprotesteerd, dat we ook in Nederland al lang geen democratie, geen persoonlijke vrijheid, geen persvrijheid, geen werkelijke volksvertegenwoordiging en zelfs geen ware nationale onafhankelijkheid meer hadden? Ze protesteerden dan wel niet, omdat ze macht en invloed onder dat oude systeem hadden, omdat ze machteloos waren en wisten, dat protesten toch niets hielpen. Daar velen het bovendien materieel goed hadden, werd over de groote idieele dingen van volk en staat niet al te veel nagedacht. Nu vindt men dat plotseling alles verschrikkelijk belangrijk — ook uit vrees voor het nieuwe, waarvan men zich nog geen juiste voorstelling kan maken. En in zulk een overgangstijd heeft de negatieve propaganda langs fluistergolven natuurlijk tijdelijk haar kansen.

De kentering ten goede

Legt men intusschen zijn oor te luisteren, dan begint men te merken, dat een duidelijke kentering op handen is. Wij Nederlanders zijn om den drommel niet dom; en als we ons onder zeer bijzondere omstandigheden een tijd lang iets laten aanleunen, dan moet men niet denken, dat we na eenigen tijd toch niet merken, welk spel met ons is gespeeld. Wij hebben ons nu wat al te lang door de tegenstanders der Duitschers op een verkeerd spoor laten brengen, en nu beginnen we ons af te vragen, waar dan de geweldige ommekeer in de krijgskansen blijft, die Londen ons nu al meer dan een jaar lang heeft aangekondigd? We hebben de berichten in de kranten van de afgeloopen week goed gelezen, we hebben de lange gezichten van de „echte Nederlanders" bij het openslaan van de ochtendbladen in trein en tram gezien, en hun opmerkingen beluisterd. Hun stemmingsbarometer staat op zeer slecht weer. En daar hebben ze ook alle reden voor. De oorlog heeft nog geen twee jaren geduurd en reeds zijn alle Europeesche staten direct of indirect in de hand van de as-mogendheden. En het is toch wel nauwelijks aan te nemen, dat tenslotte overal...... de gehate N.S.B. daarbij de hand in het spel heeft gehad. Londen heeft ons nu al weken lang verteld, welke enorme overwinningen een groote Engelsche legermacht in Abessynië heeft behaald. Maar

wat heeft die tijdelijke bezetting voor invloed op het verloop van den grooten strijd? Niet den minsten. — Vanavond weten we nog niet, wat Roosevelt morgen „aan den haard" zal vertellen. Maar Roosevelt zal ook wel vernomen hebben, welke klappen de Britsche marine en de Britsche troepen in de Middellandsche Zee in de afgeloopen periode hebben opgeloopen. Hij zal eenige extra blokken op het smeulend haardvuurtje hebben gegooid, omdat het wat kil in het Witte Huis zal zijn geworden.

De Britsche overwinningen

Wij Nederlanders hebben die berichten met aandacht gelezen en ze vergeleken met wat men ons van de andere zijde daarover heeft voorgezwetst. We beginnen er langzaam maar zeker achter te komen, dat de Britsche overwinningen in hoofdzaak beperkt blijven tot de ondergrondsche studio's van pro-Engelsche radiozenders, waarover voldoende pleegt uit te lekken om er een oordeel over te kunnen vellen.

Een interessant gerucht dat door de Lage Landen ging was: „In Juni komen de Engelschen". En waarachtig! Als zoo nu en dan boven onze steden een militair vliegtuig kwam aanbrommen, dan keken zekere verdwaasde Nederlanders naar boven en trachtten te onderscheiden, of het niet toch de voorbode van de beloofde Engelsche invasie was. Ze droegen hun *allernieuwste tégeninsigne*, een rood-wit-blauw speldje met de echt-Nederlandsche woorden: „Wait and see". Het is weer bij „wait" gebleven, gelijk het tusschen 10 en 15 Mei van verleden jaar bij „wait" gebleven is. (Vertaling van deze beroemde spreuk is wel niet noodig in een land, waar

Hij is wel nooit in dienst geweest, maar je ziet zóó tenminste op het eerste gezicht, dat ie 'n „echte" Nederlander is!

tienduizenden winkeliers en restaurateurs, kappers en modemagazijnen zich van een andere dan de Nederlandsche taal plegen te bedienen.)
Neen, de Britten zijn in Juni niet naar Nederland gekomen, en ook in Juni van het volgende jaar zullen ze niet komen, tenzij dan naar een vredesconferentie in het zoo lang ongebruikte fraaie paleis in Den Haag aan den ingang van de oude Scheveningsche Weg. Mochten de Britten eerder op onze kusten of elders in Europa werkelijk landen, dan zal men ze arresteeren. Dat weten ze zelf veel te goed en daarom zullen ze er ook wel van af zien.

En Amerika dan?

Maar Amerika zeggen de onverbeterlijken. Ja, Amerika. Punt 1 is, dat tallooze Nederlanders met mij van meening zijn, dat een werkelijk deelnemen van de V.S. aan dezen oorlog pas te gelooven is, als het hun tijd is geworden.
Maar ook geen minuut vroeger. De Amerikanen zijn nuchtere en goede kooplui. Ze zijn, dat is overbekend, in groote meerderheid tegen deelname aan dezen oorlog. En de berichten van den laatsten tijd zullen hen niet happiger hebben gemaakt. Onder hen werken geweldig populaire menschen als Kolonel Lindbergh, die hun precies vertellen, hoe de verhouding van krachten in Europa werkelijk is. En mochten de raadgevers van Roosevelt hem toch tot oorlog overhalen, hoe lang zal het dan duren, voordat de Amerikanen, die allesbehalve goede soldaten zijn, hun weermacht op modern peil hebben gebracht; hun arbeiders het staken onmogelijk zullen hebben gemaakt, hun enorme vloten van landdienstschepen bereid hebben om in Europa te landen? En waar zullen die ongelukkigen dan willen landen? Zonder dat Duitschers en Italianen met troepen, onderzeeërs, vliegtuigen van alle soorten en de noodige alleen maar door radio-sprekers in Londen vernietigde slagschepen en kruisers, voor een waardige ontvangst komen zorgen, en zelfs al komen er enkele divisies aan land. Het zou droevig, maar ook lachwekkend worden.

Kan Duitschland uitgehongerd worden?

Maar de uitputtingsoorlog, zeggen de onverbeterlijken, waarbij ze dan liefst buiten bespreking laten, dat ook Engeland uitgeput kan raken en met grooter waarschijnlijkheid. Ik heb den wereld-

oorlog in de jaren 1914—1918 in Berlijn en aan de centrale oorlogsfronten meegemaakt. Toen stonden de Duitschers praktisch alleen tegen de geheele wereld. Ze zaten op een houtje te bijten, ze hadden niet genoeg onderzeeërs. de fronten waren verstard. Bij millioenen waren de soldaten gevallen of gewond. En toch hielden ze vol, en ze zouden nog langer hebben volgehouden, als niet de internationale anti-militaristische marxisten van binnen uit den weerstand hadden ondermijnd en een slappe rijksregeering met een kletsparlement achter zich, dat niet had verhinderd.
Ga nu naar Duitschland en merk op, hoe totaal anders de situatie is. Te eten heeft men meer dan voor de gezondheid noodzakelijk is. Eén man, die werkelijk alle Duitschers achter zich heeft, voert een volk van 90 millioen menschen áán, op een wijze, die ook door den tegenstander als geniaal wordt erkend. Aan dezen aanvoerder en aan zijn troepen gelukt eenvoudig alles. Politieke en militaire leiding zijn in één hand. Er is geen parlement, dat roet in het eten kan gooien. Er zijn geen achter de coulissen intrigeerende partijen. Soldaten en materiaal zijn er teveel. In Griekenland konden de meeste gereed staande Duitsche troepen niet eens in het gevecht worden gebracht, omdat de voorhoede het zaakje al had opgeknapt. Zie rond in Nederland, in Noorwegen, in het bezette gedeelte van Frankrijk, in België, in Polen, in den Balkan, overal wemelt het van Duitsche troepen...... en ga naar Duitschland zelf, dan zult u zien, dat daar het militair gedrang zoo mogelijk nog grooter is. Welke staat, al is het een „Empire", wil daar iets tegen gaan uitrichten! Laten we toch nuchter blijven! Neen, als het om uithouden gaat, dan geef ik de Britten geen spoor van kans.

De „laatste slag" voor Engeland

En toch winnen de Engelschen den laatsten slag, verzekeren ons onze onverbeterlijken, ofschoon ze er in het diepst van hun hart zelf niet meer aan gelooven.
Goed, gaan we daar eens even op in. Als de Britten tenslotte toch winnen, aldus redeneeren de „echte" Nederlanders, dan wordt ons land weer vrij, zij het dan niet in Juni, dan wel wat later. Weliswaar slikken deze Nederlanders als zoete koek de verzekering van de Britten, dat Hitler's geweldige Weermacht er toch niet in slagen zal. naar Engeland over te steken; tegelijkertijd echter doen ze alsof ze er rotsvast van overtuigd zijn,

dat een Engelsch landingscorps zoo maar mir nichts dir nichts wel in Nederland zal kunnen landen! Mooi, laten we met St. Juttemis een geweldig Engelsch leger landen. Op onze kusten, in Vlaanderen, in Frankrijk. Een millioen man, anderhalf millioen man, 2 millioen man, op den beganen grond en vanuit de lucht. Ik wil den echten Nederlander een kans geven. Wat zullen de Duitschers doen? Als ze die landingen niet kunnen verhinderen, dan zullen ze langzaam, ach, treiterend zoo langzaam, met elken Nederlandschen steenhoop als dekking, op hun buitenissig sterke Westwall terugtrekken. Wat zal dan uit Frankrijk, uit België, uit Nederland worden? Ik durf er niet aan te denken, ik weet alleen maar, dat we dan puin genoeg zullen hebben om ons geheele grondgebied in Europa tot één geweldig vliegveld om te werken.

Anarchisme of Nieuwe Orde

En als dan wellicht de Duitsche weermacht den strijd tenslotte toch zou moeten opgeven, wat denkt de „echte" Nederlander, dat dán zou komen? Een vertienvoudigd Versailles? Een heerlijke tijd voor de overwinnaars? Nederland incluis?
Kom, kom, zoo dom zijn we toch niet? We hebben toch zeker allen al iets bemerkt van een revolutie, die over Europa heenbruischt? We zijn er toch zeker al achter gekomen, dat de huidige oorlog maar een onderdeel van een revolutie-op-langentermijn is? En we begrijpen toch zeker, dat van het eindresultaat van dezen oorlog zal afhangen, of deze sociale revolutie voor ons Europeanen in betrekkelijk rustige banen verloopt, dan wel, overgaat in een anarchisme van heb-ik-jou-daar, met meneer Dimitrof als lachenden derde.
Ik geef u alleen maar mijn eigen kijk op de dingen. Het kan zijn dat u er anders over denkt. Maar dan moet u zich één ding toch nog goed inprenten: n.l. dat de situatie van dezen tijd niet met historische voorbeelden gemeten mag worden, wilt u niet in uw eigen bespiegelingen een hopelooze verwarring aanrichten. Slaat u in 's hemelsnaam niet meer het hoofdstuk Napoleon op, en evenmin dat van den oorlog van 1914. Staart u zich niet blind op het jaar 1918 en op de ontwikkelingen, waaraan de dynastie der Hohenzollern ten gronde ging. Vertrouwt u ook niet te veel op Oswald Spengler. Die was zeker een knappe kop, maar een theoreticus, en nog nimmer tevoren is theorie zóó

Lijkt U een horde brandende en moordende bolsjewisten misschien leuker? Zijn de bestale moordpartijen der Sovjets in de Oekraïne en elders nog niet erg genoeg geweest of wilt U het misschien eerst aan den lijve ondervinden voor U het gelooft?

grauw geweest als in deze dagen. Aan parallellen hebben wij niet de minste houvast meer. Het Avondland gaat niet ten onder, maar het is bezig zich op te richten. De nieuwe Wereld moet niet meer aan den overkant van den Atlantischen Oceaan, maar midden onder ons worden gezocht. Een ondergang van het Avondland komt niet, tenzij wijzelf dat willen.

Europeesche samenwerking

We zijn op weg naar een opbouw van gelijkgerichte Europeesche volksgemeenschappen. Hoe de samenwerking er straks zal uitzien, weten we nog niet. De éene spreekt van een groot Germaansch geheel, de ander van federatieve aansluiting met meer of mindere souvereiniteit van de deelen, maar men is het er over eens, dat de groote as-partners de leiding zullen nemen De beste Nederlanders onder ons piekeren er al lang over, wat dan uit Nederland zal worden. Het is niet noodig er over te piekeren. Uit Nederland — en de hemel geve: uit Nederland-Overzee incluis — zal dát worden, wat we er zelf van maken. Daarom vooral vecht een kleine minderheid van nuchter denkende Nederlanders tegen uw „hartstocht en verdwazing van den doorsneemensch in Nederland", geachte dominee, en mogen hoogere machten aan de zijde van die kleine minderheid staan. Niets wordt ons geschonken in dit leven. Den enkelen Mensch niet, en het geheele volk niet.

We schieten er geen zier mee op, als we ons in onze binnenkamer opsluiten en nalezen, onder welke omstandigheden indertijd Napoleons bezettingstroepen in Nederland de beenen hebben genomen. Tegen duikbommenwerpers en onderzeeërs zouden hedendaagsche watergeuzen niets hebben uitgericht. De Britten zijn nog even onbetrouwbaar, boordevol zelfoverschatting en egoïstisch als driehonderd en meer jaren geleden

Staren we ons toch niet dood op maatregelen van de huidige bezetting, die ons als niet „echt Nederlandsch" voorkomen Als de Engelschen hier bezetters waren geweest zou ons waarschijnlijk heel wat meer als niet „echt-Hollandsch" zijn voorgekomen.

De handen uit de mouwen

Er is maar één echt Nederlandsche oplossing: begrijpen, waar het onvermijdelijk heen moet en meehelpen om te voorkomen, dat het verkeerd gaat. Een enkel voorbeeld wil ik hier geven — een voorbeeld uit vele, gelukkig — dat voor u het bewijs moge zijn, dat ik met mijn meening niet alleen sta. Ik knip uit één der eerste nummers uit een splinternieuw weekblad voor de Nederlandsche werkers in Duitschland, dat zich „van Honk" noemt, de volgende woorden, die herhalen, wat ik uzelf al gezegd heb:

„Slechts weinige menschen begrijpen, wat eigenlijk de beteeke-

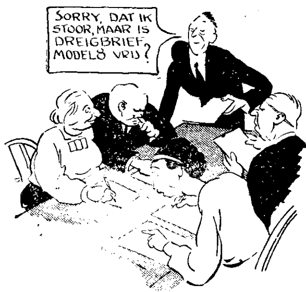
nis van deze overrompelende gebeurtenissen is. Slechts weinigen zien in, dat er geen quaestie van is, dat het „oude" weer terug gaat komen en dat Nederland ooit zijn gemoedelijke dommelende rust weer zal terugvinden. Doch de meeste Nederlanders sluiten zich in zichzelf op en mokken en kankeren op alles, wat hun voor de voeten komt, draaien alles den rug toe wat hen redelijk en bezadigd wil toespreken en hun eens iets van de gebeurtenissen wil verklaren. Zij willen in hun blinde hardnekkigheid niets of niemand hooren, doch heelemaal alleen zijn in hun hopeloos verlangen naar den ouden toestand, in hun illusies omtrent komende Duitsche nederlagen, die echter steeds weer overwinningen worden, en in hun blinde zekerheid, dat Engeland lekker toch wint.
Een kleine kern van gesmade en uitgejouwde menschen moeten nu tegen dien grooten stroom van onwil en tegenwerking oproeien en worden dagelijks voor verraders uitgescholden, terwijl zij zich toch tot het uiterste inspannen om hun Vaderland in de nieuwe, komende orde een waardige plaats te geven.

In Eenheid kracht

Deze versplintering en deze onderlinge haat, die bovendien alleen maar op misverstand berust, is de reden van de ellendige zwakheid van ons Vaderland. Kost wat kost, wij moeten een eenheid bereiken, niet gebouwd op wanhopige illusies en fantasieën, doch op den hechten grondslag van de werkelijkheid, zooals die zich op het oogenblik in Europa reeds zonneklaar openbaart."
Hij, die dit geschreven heeft, is een Nederlander naar mijn hart. Ja, we willen ons vaderland in de nieuwe, komende orde een waardige plaats bereiden. Toonen we ons daartoe bereid, dan zullen we het wonder zien gebeuren, dat de Duitschers ons de volle hand reiken en alles zullen nalaten wat ons zou beletten, een echt-Nederland te handhaven, maar dan bereid om met hen denzelfden weg te gaan.
Een andere oplossing bestaat alleen bij de droomers. En die kunnen we niet meer gebruiken.

Georganiseerde scheldpartij

Mijn weekpraatjes voor de radio hebben me heel wat brieven uit uw woningen bezorgd. Ik heb me de moeite gegeven, ze alle zelf te beantwoorden. Waarom? Nu, eerlijk gezegd, omdat ik er veel

De „Dreigbrief-centrale" waar de dreigbrieven aan den loopenden band worden vervaardigd. De laffe anonyme slampampers! Zoo iets doet geen fatsoenlijke Nederlander, dat hebben wij alleen van misdadigers te verwachten.

vreugde van heb beleefd. Anonieme scheldbrieven heb ik de eerste maanden na mijn vestiging in Nederland voldoende ontvangen. Toch was het in den beginne interessant, ook *die* te lezen. Al dadelijk, omdat ze je de noodige bescheidenheid leeren. Ieder mensch is, ook al beweert hij het tegendeel, min of meer ijdel, en hoort of leest graag, dat men iets vriendelijks over hem zegt. Maar dat men hem uitmaakt voor een schurk, een misdadiger, een huichelaar, een landverrader en de hemel weet wat nog meer — dat is een absoluut nieuwe sensatie. Tenminste: voor mij was ze nieuw. Tot ik langzamerhand tot de teleurstellende ontdekking kwam, en wel door vergelijking van de dreigbrieven, die *ik* had gekregen met die van vele lotgenooten, dat deze allernieuwste methode, om echte vaderlandsliefde tot uiting te brengen, helaas niet eens... spontaan is, maar blijkbaar van goedgeorganiseerde centrales uitgaat. Want overal vond ik bij andere ontvangers dezelfde zinswendingen, scheldwoorden en hulpeloosslechte rijmpjes. Toen heb ik ze verder maar ongelezen in de prullemand gedeponeerd. Het is dus volkomen nutteloos, me er nog meer te doen toekomen.

Opbouwende critiek

Daarentegen is het in den laatsten tijd een ware vreugde, zoovele wèl onderteekende brieven te krijgen uit alle deelen van ons volk,

brieven, die vrijwel uitsluitend, ook uit andersdenkende kringen, aanmoedigend zijn gesteld en die daar, waar critiek wordt uitgeoefend, toch opbouwend bedoeld zijn, met de kennelijke bedoeling over de actueele problemen, die ik aanpak, tot wederzijdsche klaarheid te komen. Ik weet, dat ik de *waarheid* niet in pacht heb, maar ik weet ook, dat we goed doen, over deze dingen, die ons allen dag en nacht bezighouden, openlijk met elkaar van gedachten te wisselen. Dat we daartoe de volle vrijheid hebben behouden, is het beste antwoord op de onzinnige bewering, dat men in deze tijden den mond gesnoerd krijgt. Critiek wordt *niet* onderdrukt, mits ze maar opbouwend is. Dit is ook aan het adres van nog al te vele Nederlandsche publicisten.

LANDVERRAAD!

Toch is me uit die eerste periode van de anonieme scheldbrieven dat ééne woord bijgebleven, dat den kankeraars eveneens tot een lieve gewoonte-uitdrukking is geworden: het booze woord *landverraad*. Wat is eigenlijk landverraad?
Ik heb er de geleerde boeken nog eens op nageslagen om te weten, wat de heeren juristen er onder verstaan. Het is ook voor leeken eenvoudig genoeg, wat de encyclopedie er over zegt. Men onderscheidt het gewone, het militaire en het diplomatieke landverraad. Een gewoon landverrader ben je bijvoorbeeld, als je iets onderneemt tegen de uitwendige veiligheid van je vaderland en die veiligheid daardoor in gevaar brengt. Een militair landverrader ben je, indien je je met een buitenlandsche regeering in verbinding zet om haar op te hitsen tot oorlog tegen je eigen land, of indien je deelneemt aan een oorlog tegen je eigen land, of als je ten gunste van den vijand en ten nadeele van je vaderland ingrijpt. En een diplomatiek landverrader tenslotte ben je, indien je staatsgeheimen, berichten, kaarten, enz. een buitenlandsche regeering in handen speelt. Op al deze inderdaad uiterst misselijke vergrijpen staan uiterst zware straffen, tot de doodstraf toe.

Wat ben ik?

Nu vraag ik mij af, tot welke categorie van deze misdadigers ik zelf wel behoor, te oordeelen naar het feit, dat men natuurlijk ook mij, vanzelfsprekend anoniem, van landverraad beschuldigd heeft. Ik kom direct tot de conclusie, dat ik onder géén van die val. Dus moet er nog een vierde hoofdsoort van landverraad zijn.

Wie zich aan een van de genoemde drie als Nederlander heeft schuldig gemaakt of nóg maakt, en wel zoo openlijk, dat zijn medelandgenooten er hem schriftelijk van beschuldigen en het dus blijkbaar *wéten*, loopt vermoedelijk niet meer vrij rond en... spreekt zeker niet voor den Nederlandschen zender, in het bezette gebied. Maar U heeft al lang de grens achter zich gelaten of zit te loeren achter ijzeren vitrages. En ziedaar: *ik* loop vrij rond. Er moet dus iets anders achter zitten. En niet alleen in *mijn* geval, maar in honderdduizend en meer gevallen, want zeker zóóveel landgenooten zijn openlijk aangesloten bij meer of minder groote politieke organisaties, waardoor zij stellig al die griezelige beschuldigingen van landverraad te hooren of te lezen hebben gekregen! Ik geef grif toe, dat er Nederlanders zijn, die zich *werkelijk* aan landverraad hebben schuldig gemaakt en ik acht het mogelijk, dat er onder hen waren, die de z.g. „nieuwe orde" beweren aan te hangen — maar die gevallen vind ik onbelangrijk, de strafrechter moge zich voor hen interesseeren en met hen afrekenen. Mijn zegen heeft-ie!

De haat tegen de durvers

Begrijp ik de situatie echter goed, dan bedoelt men in ons land en in eigenlijk alle andere thans militair bezette landen met deze nare beschuldiging van landverraad ook niet bepaalde onder de strafwet ressorteerende gevallen, maar wil men daarmee algemeen uiting geven aan een onbesuisd en onberedeneerd gevoel van *haat* jegens landgenooten-medemenschen, die er een openlijk bekende, van de meerderheid afwijkende politieke overtuiging op na durven te houden, in een tijd, *waarin daar persoonlijke moed voor noodig is.*
En nu moet ik eerlijk zeggen: dat gaat me toch te ver!
Zoodra ik van het buitenland naar Nederland verhuisd was, heb ik met de aangeboren weetgierigheid van den dagbladschrijver mijn oor overal te luisteren gelegd en mijn oogen wijd open gehouden om er achter te komen, hoe die nieuwste soort van landverraders er nu eigenlijk uitziet. Ik ben 't hun schuldig, u daar iets van te vertellen.
Ik heb met menschen van de „oude" en van de „nieuwe" orde gesproken. Met Uniemenschen en met Nationaal-Fronters, met N.S.B.'ers en met heelemaal-niksers, kortom met menschen, die ergens vóór of ergens tégen zijn. dan wel nog niet zeker weten of ze er voor of tegen zijn! Ik sprak niet alleen met leiders,

maar ook met naamloozen, zoodat ik nu geloof, er langzamerhand achter te zijn gekomen. Laat ik bij voorbaat zeggen, dat ik in *alle* groepen goede vaderlanders en heldere koppen heb gevonden, menschen voor wier overtuiging en karakter ik respect heb; ook daar waar ik geloof, dat ze voorloopig hopeloos op een dood spoor zijn aangekomen.

Maar ik wil het ditmaal uitsluitend hebben over een beweging, die zich naar de meening van een masse domme, elkaar napapegaaiende menschen aan een, den wetgever overigens onbekende, vierde soort landverraad schuldig maakt.

Ik spreek over de N.S.B.'ers en de soortgelijk overtuigden.

Zijn alle N.S.B.'ers, met en zonder uniform, ware engelen en idealisten? Dat zal wel niemand aannemen. Waarom zou anders een voortdurende schifting en zoo noodige uitsluiting vóórkomen van menschen, die zijn binnengeslopen en er niet thuis hooren. Dan zijn er ook nog onbesuisde heethoofden bij, en menschen, die erg mooi praten, maar in het diepst van hun gedachten toch alleen maar eigen voordeel najagen. In Duitschland en in Italië was dat in den beginne niet anders. Tenslotte loopen zulke elementen *toch* in den kijker! En dan vliegen ze er uit met een gróóten bóóg......

Zijn de N.S.B.-ers landverraders?

Maar bezien we de N.S.B.'ers eens nader, die gevaarlijke landverraders! Komen ze uit een bepaalde groep der bevolking, waar men zelden een blanco strafregister pleegt te hebben? Neen, dat doen ze niet. Deze beweging is de zuiverste verticale doorsnede door het geheele Nederlandsche volk. En dat bewijst, dat ze kerngezond is. Ik heb èr professoren onder gevonden, artsen, filosofen, rechters, ingenieurs, middenstanders, winkeliers, rijksambtenaren, hooge officieren, scheepsbouwers, bankiers en kunstenaars, maar evengoed politie-agenten, brievenbestellers, fabrieksarbeiders, boeren, handwerkers, polderjongens, bureauambtenaren, winkelpersoneel en metselaars. Noem ze maar op. En al die menschen zouden landverraders zijn?

Laten we daar samen eens over lachen...... Zoo, dat doet goed! Ik wil u vertellen, wat ze wèl zijn.

Een voorbeeld uit de praktijk

Ik neemt het eerste het beste N.S.B.-gezin. Vader op 'n groot kantoor, moeder een werksloofje, 2 schoolgaande jongens.

Vader gaat dag-in, dag-uit te voet naar z'n werk. Het driehoekige speldje op z'n jas. Hij weet, dat in het kantoor de meeste collega's allang nauwelijks een woord meer met hem wisselen, hetzij dan om een overduidelijke hatelijkheid te plaatsen, in de heldhaftige zekerheid, dat men de lachers...... en de chefs, op z'n hand heeft! Vader voelt, als hij met het insigne goed zichtbaar over straat loopt, de priemende verachtelijke blikken van duizenden op zich gericht. Hij weet, dat zijn vrouw intusschen van den eenen leverancier naar den anderen loopt, totdat ze er een heeft gevonden, die haar niet opzettelijk de slechtste waar voorzet, of liegt, dat zijn voorraad juist is uitverkocht. Zijn eigen ouders willen hem niet meer in huis zien. Elk uur opnieuw staat hij bloot aan al die kleine, ach zoo laffe chicané's, die de begrippen „naastenliefde" en „verdraagzaamheid" — volgens een zekere Nederlandsche pers onvergankelijke, echt-Nederlandsche eigenschappen! — tot een grijnzende caricatuur maken.
En Moeder? Moeder lijdt in stilte, maar met haar zenuwen is 't maar zoo-zoo. Ze moest er eigenlijk eens een paar weken heelemaal uit. Maar dat is onmogelijk — dus volhouden. En dan moet ze haar *man* nog moed inspreken, want die heeft wel eens oogenblikken, dat 't hem te veel wordt en dat hij er alles wel bij neer zou willen gooien.

Het leed der kinderen

Tenslotte de kinderen, de jongetjes. Die moeten elken ochtend vroeg naar school. Nu een dubbele kwelling — die school. Niet maar alleen om de lessen en de overgangsexamens.
Nu is er nog iets veel ergers bijgekomen. Vader en moeder zijn N.S.B.'ers. zelf zijn ze straks in de jeugdstorm. Moeder geeft ze elken dag deze woorden mee, die in hun eenvoud van werkelijke grootheid zijn:
„Jongens, weest niet verdrietig, als de andere kinderen in de klas jullie uitschelden, en de meester soms meelacht. Als ze ruzie zoeken, blijven jullie kalm. Als ze er op slaan, slaan jullie dapper terug. Het is dan niet erg, als jullie met gescheurde kleeren thuis komt. Weest niet bedroefd, als ze niet met jullie willen spelen. Vader en moeder weten het beter dan die kinderen. Alles, wat *nu* met jullie gebeurt, *moet* gebeuren. Want *het gaat om Nederland*".
Moeder heeft gezegd: 't gaat om Nederland. Vader zegt ook

altijd: 't gaat om Nederland. Dan is Nederland dus nog iets anders dan de lijnen en kleuren en namen op die groote wandkaart in de klas? Nederland is dus iets, waarover je echt kunt huilen, als de andere kinderen je pesten? Nederland is iets, waar je echt voor mag vechten, zonder thuis straf te krijgen. Nederland is iets, waar je in bed nog eens stilletjes over mag liggen denken...

De nieuwe volksgemeenschap groeit

Lezers, hooggeachte, ik weet niet, of u op dit oogenblik voelt, dat we met deze kinderen van Nederland en met hun „landverraderlijke" ouders zooeven een stap hebben gedaan, een gróóte stap... van Nuchterland naar Wonderland.
In ons eigen Nederland wonen dus blijkbaar heden tienduizenden, morgen stellig honderdduizenden menschen, van wie de meesten het niet zoo precies onder woorden kunnen brengen zooals ze het diep in hun binnenste voelen, maar die ons door hun daden laten zien, dat de *echte* volksgemeenschap en de *echte* vaderlandsliefde *aan het worden is.* Dat zij op marsch is, en dat niets haar zal tegenhouden... We zijn bezig, ons van onze gemeenschap bewust te worden; we zijn aan 't begrijpen, dat we bij elkaar hooren, dat we met elkander het hoofd boven water moeten houden en dat we beginnen te begrijpen, wat een groot Nederlandsch Dagblad dezer dagen in een hoofdartikel over de misdadige ontduiking der distributie-maatregelen zoo mooi onder deze woorden bracht:
„Het kan hard zijn iets niet te hebben. Het behoórt veel harder te zijn, iets te hebben ten koste van een ander."

Alles voor Nederland!

Wie dat zoo voelt, is een nationaal-socialist.
In de partijbureaux, in het hoofdkwartier van de gesmade N.S.B., op tochtige straathoeken in den winter met op den verkleumden arm stapels verregende partijbladen, overal zijn ze te vinden, uw landverraders, voor een hongerloon of ook voor in 't geheel geen loon zitten ze in de hoogste partijambten of in schamele redactiekamers. Voor Nederland, alles voor Nederland.
Moeder heeft de kinderen dagelijks naar de schoolhel gestuurd en aangemaand, dapper te zijn — voor Nederland. Vader zet in de zaak elken dag de tanden op elkaar en beheerscht zich — voor Nederland. Moeder huilt een deuntje, als ze alleen thuis is — voor Nederland.

De ongehuwde ingenieur met het zeer hooge inkomen is om zijn overtuiging op straat gezet en verkoopt nu strijdbladen — voor Nederland.
De dappere burgerij echter zit achter de vitrages en grijnst: „Daar staat-ie, de landverrader. Vriest-ie dood, dan vriest-ie maar dood. Sofietje, speel's op de piano dat mooie lied: „Ik heb U lief, mijn Ne-der-land. En dat allemaal méézingen, kinders. En pappa ook. Luid, dat die kerel dáárbuiten 't vooral hoort!"
De duivel mag me halen, als ik begrijp, waarom die honderdduizend landverraders, landverraders zijn. Kan men dan zijn land verraden of ooit hebben verraden als men alles wat men bezit, getoond heeft te willen geven voor dat land, dat men verraden wil?
Sofietje — je speelt valsch kind. Of zijn het je ouders, die er zoo náást zingen? Van *jullie* wil ik dat lied niet meer hooren!

Sefietje kind, speel nog maar eens „Ik heb U lief mijn Nederland", maar flink hard hoor en allemaal meezingen, zoodat die landverrader daar buiten het goed kan hooren.